

Κωδικός Μαθήματος EDUC-500DL	Τίτλος Μαθήματος Φιλοσοφικές Διαστάσεις στην Εκπαίδευση	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 9
Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών	Εξάμηνο Χειμερινό/Εαρινό	Προαπαιτούμενα Κανένα
Κατηγορία Μαθήματος Επιλογής	Γνωστική Περιοχή Θεωρητικές Βάσεις στην Εκπαίδευση	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Μαθήματος 2 ^{ος} Κύκλος	Έτος Σπουδών 1 ^ο -2 ^ο	Διδάσκων Δρ Αλέξης Πέτρου
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση N/A	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του μαθήματος:

Οι γενικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να αποκτηθούν βασικές γνώσεις για σημαντικές φιλοσοφικές έννοιες και να γίνει κριτική αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στο χώρο της εκπαίδευσης.
- Να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με τα κυριότερα ζητήματα που αφορούν στην πολιτική και κοινωνική ζωή και να αντιληφθούν τις προεκτάσεις τους στην εκπαίδευση.
- Να γίνει σύγκριση και κριτική ανάλυση των θεωριών πάνω στις οποίες έχουν οικοδομηθεί βασικές ιδέες και ζητήματα για την παιδεία και την εκπαίδευση.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο φοιτητής:

- Να γνωρίζει τα κυριότερα επιχειρήματα των υποστηρικτών της εφαρμογής των αρχών της αγοράς στην εκπαίδευση, αλλά και το σκεπτικό των επικριτών της εφαρμογής των εν λόγω αρχών στην εκπαίδευση, αποδίδοντας κυρίαρχη σημασία στη διατήρηση του πρωταρχικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης.
- Να προσδιορίζει τη βασική επιχειρηματολογία της φιλελεύθερης και της κοινοτιστικής θεωρίας και να συζητά τον τρόπο που οι πολιτικές θεωρίες διαμορφώνουν ιδεώδη που επηρεάζουν τη σκέψη μας αναφορικά με το ρόλο του κράτους στην εκπαίδευση. Ακόμη να μπορεί κρίνει τα επιχειρήματα που παρουσιάζει η φιλελεύθερη εκπαιδευτική πολιτική και να στοιχειοθετεί τη δική του άποψη για την ορθότητα ή όχι των επιχειρημάτων.
- Να ορίζει το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, να έχει μια καθαρότερη εικόνα της σημερινής παγκόσμιας κατάστασης όχι μόνο για το Δυτικό άνθρωπο αλλά και για το λεγόμενο Τρίτο Κόσμο και να συλλάβει τη σημασία των οικονομικών, πολιτικών, πολιτισμικών, τεχνολογικών και περιβαλλοντικών δεδομένων που συγκροτούν λόγους για τους οποίους η παγκοσμιοποίηση είναι τόσο έντονα στο θεωρητικό προσκήνιο.
- Να εξοικειωθεί με έννοιες-κλειδιά του παγκοσμιοτικού λόγου (και με την ανάλυσή

τους) όπως επικράτεια, έθνος-κράτος, κινητικότητα κ.λπ. και να κατανοήσει τους τρόπους που η εκπαίδευση μπορεί να ανταποκριθεί στις νέες θεωρητικές προκλήσεις.

- Να αναλύει τους κινδύνους του εθνοκεντρισμού που ελλοχεύουν όταν η προσέγγισή μας στον κοσμοπολιτισμό είναι μονολογική, δηλαδή αφορά στο Εγώ, και να κατανοήσει την ανάγκη για πιο δυναμική εκπαιδευτική παρέμβαση στα παγκόσμια πολιτικά πράγματα.
- Να αποφεύγει εννοιολογικές συγχύσεις που συχνά συναντάμε ακόμα και στις κυρίαρχες φιλοσοφικές τάσεις διαπραγμάτευσης του έθνους και της αγάπης προς αυτό, ώστε να προβαίνει σε καθαρούς και προσεκτικούς συσχετισμούς του εκπαιδευτικού σχεδιασμού με την πολιτική θεωρία.
- Να αναγνωρίζει τη χρησιμότητα των πολιτικών αρετών, να σχολιάζει τη σχέση της πολιτειότητας με τον εθνικισμό και την εθνική ταυτότητα και να αναγνωρίζει τη σημασία της διαβούλευσης για τη δημοκρατική πολιτειότητα. Ακόμη, να περιγράφει τη σχέση κοσμοπολιτισμού και πολιτειότητας και να αναγνωρίζει τη σημασία της αγωγής του πολίτη.
- Να γνωρίζει μέσα από τις φουκωικές θέσεις τις βασικότερες τεχνολογίες, προγράμματα και στρατηγικές μετασχηματισμού της δύναμης, να σχολιάζει τις κυρίαρχες μορφές εκπαιδευτικής καθοδήγησης και να αναγνωρίζει τη σημασία της δια βίου μάθησης και της δια βίου διδασκαλίας.
- Να αναλύει τις βασικές ιδέες του Lyotard και ιδιαίτερα αυτές που περικλείονται στη *Μεταμοντέρνα Κατάσταση* και να αναγνωρίζει την προσφορά αλλά και τις αδυναμίες των προτάσεων του Lyotard στο πλαίσιο της διδακτικής της επιστήμης.
- Να περιγράφει τις βασικές έννοιες και αρχές της ηθικής εκπαίδευσης και της διδασκαλίας μέσα στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πολιτικής, να αναγνωρίζει τη σχέση της ηθικής με την εκπαίδευση και τη διδασκαλία, να αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της νομιμοποίησης της συμπεριφοράς συμβαλλόντων στην εκπαίδευση και, τέλος, να συζητά τη σχέση της έννοιας της «πολιτειότητας» με την ηθική και τη διδασκαλία.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Εκπαίδευση και Αγορά
2. Φιλελευθερισμός, Κοινοτισμός και Εκπαιδευτική Πολιτική
3. Παγκοσμιοποίηση και Εκπαιδευτική Θεωρία
4. Ο παγκοσμιοτισμός ως λόγος περί της παγκοσμιοποίησης
5. Ο κοσμοπολιτισμός ως ένα πολυδιάστατο ιδεώδες
6. Εθνικισμός, πατριωτισμός και κοσμοπολιτισμός
7. Δημοκρατική Πολιτειότητα: Το κοινό πλαίσιο και η διαστάσεις της στην εκπαίδευση
8. Foucault, Γνώση και Εξουσία: Μετασχηματισμοί της δύναμης στη σύγχρονη εκπαίδευση
9. Μεταμοντέρνα Κατάσταση και εκπαίδευση στην επιστήμη
10. Ηθική της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας

Μαθησιακές δραστηριότητες/διδακτικές μέθοδοι

Παρουσιάσεις στην πλατφόρμα τηλεεκπαίδευσης, δραστηριότητες, διάλογος, φροντίδα σκέψης

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Παρουσία και ενεργός συμμετοχή στην Πλατφόρμα, Ατομική εργασία, Τελική εξέταση.

Βασικά διδακτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία

Authors	Title	Publisher	Year
Πέτρου, Α. (επ.)	Φιλοσοφικές Διαστάσεις στην Εκπαίδευση	Κείμενα σε μορφή pdf στην πλατφόρμα - προσωπική έκδοση	2013

Υποστηρικτική Βιβλιογραφία

Βασική Βιβλιογραφία

Τα σχετικά κεφάλαια από το υλικό του μαθήματος και όλο το σχετικό υλικό που αναρτήθηκε στην πλατφόρμα.

Apple, M. (2008). *Επίσημη γνώση*, μτφρ. Μ. Μπατίλας. Αθήνα: εκδ. Επίκεντρο.

Apple, M. (2005). *Ιδεολογία και Αναλυτικά Προγράμματα*, μτφρ. Τ. Δαρβέρης. Αθήνα: εκδ. Επίκεντρο.

Φρέιρε, Π. (1977). *Η αγωγή του καταπιεζόμενου*, μτφρ. Θ. Γέρου. Αθήνα: εκδ. Κέδρος. (στην Πλατφόρμα)

Freire, P. (2006). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν*, μτφρ. Τ. Λιάμπας. Αθήνα: εκδ. Επίκεντρο.

Γρόλλιος, Γ. (2005). *Ο Paulo Freire και το αναλυτικό πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Βάνιας.

Γούναρη, Π. και Γρόλλιος, Γ. (επ.) (2010). *Κριτική Παιδαγωγική*. Αθήνα: εκδ. Gutenberg. (κάποια από τα άρθρα του τόμου στην Πλατφόρμα)

Νικολακάκη, Μ. (επ) (2011). *Η Κριτική Παιδαγωγική στον Νέο Μεσαίωνα*. Αθήνα: εκδ. Σιδέρης. (με πρόλογο του Η. Giroux – πολλά άρθρα του Giroux μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα http://www.henryagiroux.com/online_articles.htm) (κάποια από τα άρθρα του τόμου στην Πλατφόρμα)

Κάτσικας, Χ. και Θεριανός, Κ. (2006). *Η εκπαίδευση της αμάθειας* Αθήνα: εκδ. Gutenberg. (με πρόλογο του P. McLaren –πολλά άρθρα του McLaren, αλλά και σημαντικό υλικό, μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα <http://www.gseis.ucla.edu/~mclaren/body4.html>)

Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (2013). *Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών*, στο <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>

Δευτερεύουσα Βιβλιογραφία

Adorno, T. (2000). *Θεωρία της ημιμόρφωσης*, μτφρ. Λ. Αναγνώστου. Αθήνα: εκδ. Αλεξάνδρεια.

Πέτροβιτς, Γ., Χόφμαν, Β. και Αντόρνο, Τ. (1973). *Αλλοτρίωση*, μτφρ. Γ. Βαμβαλή. Αθήνα: εκδ. Επίκουρος.

Μακρυδημήτρης, Α. (2002). *Κράτος και κοινωνία των πολιτών*. Αθήνα: Μεταμεσονύκτιες εκδόσεις.

Lombardi, F. (1986). *Οι παιδαγωγικές αντιλήψεις του Αντόνιο Γκράμισι*, μτφρ. Τ. Δαρβέρης. Θεσσαλονίκη: εκδ. Παρατηρητής.

Παπακωνσταντίνου, Π., Γκότοβος, Α. και Μαυρογιώργος, Γ. (2000). *Κριτική παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα: εκδ. Gutenberg.

Τσιάκαλος, Γ. (2005). *Η υπόσχεση της παιδαγωγικής*. Αθήνα: εκδ. Επίκεντρο.

Λιανός, Θ. (2000). *Κοινωνική Δικαιοσύνη*. Αθήνα: εκδ. Καστανιώτη.

Πέτρου, Α. (2004). «Τα εκπαιδευτικά συστήματα και ο τρόπος που θα γίνουν αυτό που δεν είναι σήμερα», στο *Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος*, Π. Αγγελίδης και Γ. Μαυροειδής, 2 τόμοι. Αθήνα: εκδ. Τυπωθήτω, τ. Α', σσ.145-167. (Πλατφόρμα)

Πέτρου, Α. (2011). Πολιτειότητα και Εκπαιδευτική Πολιτική: Για μια πιο δημοκρατική και Κριτική Παιδαγωγική. *Δελτίου Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου*, 12, σσ.5-7 (Πλατφόρμα)